

Metis item voor project BO-11-020-003

Presentatie op de Aardbeidendag 2016
6 januari 2016, Brabanthallen, Den Bosch

De bijdrage van honingbijen en wilde bestuivers aan een goede opbrengst in de open teelt

Arjen de Groot, Alterra – Wageningen UR, Wageningen

In de aardbeienteelt is een goede bestuiving belangrijk voor een goede vrucht en voor een volwaardige opbrengst. In de open teelt kan deze bestuiving worden verzorgd door zowel de wind als door bestuivende insecten. Deels zijn dat bijgeplaatste honingbijen, maar de laatste jaren wordt steeds duidelijker dat ook de wilde bijen en zweefvliegen die van nature aanwezig zijn in de omgeving van het teeltbedrijf flink meehelpten. Maar, het is nog erg onduidelijk hoe groot hun bijdrage precies is ten opzichte van de honingbij en hoe relevant dit is voor de bedrijfsvoering en financiële winst voor de Nederlandse aardbeienteler.

Om daar meer zicht op te krijgen voerde Alterra, in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en in samenwerking met Naturalis Biodiversity Centre en EIS Kenniscentrum Insecten, een onderzoek uit naar de relatieve bijdrage van honingbijen en wilde bestuivers aan de (financiële) opbrengst van de open teelt van Elsanta aardbeien in Nederland, waarvan we vandaag de voorlopige resultaten presenteren.

Op 15 verschillende bedrijven verspreid over Brabant vergeleken we de vruchtkwaliteit van vrij bestoven planten en planten waartoe bestuivers geen toegang hadden. Daaruit bleek geen verschil in vruchtformaat. Wel nam het percentage misvormde vruchten met 25% toe bij afwezigheid van bestuivers. Dat resulteert in een kleiner aantal vruchten in de hoogste kwaliteitsklasse, en daarmee een lagere productiewaarde en lagere winst voor de teler. Verder bleek dat bij een deel van de bedrijven de bestuiving nu al niet optimaal is: de vruchten zijn kleiner en vaker misvormd dan het geval zou zijn bij optimale bestuiving.

Door te inventariseren welke bijen en zweefvliegen op deze 15 bedrijven de aardbeienbloemen bezochten, konden we bepalen dat wilde hommels vrijwel even belangrijk zijn als honingbijen en bijna de helft van het effect van bestuivers voor hun rekening nemen. Tevens bleek dat de vruchtkwaliteit afhangt van zowel het aantal zweefvliegen als het aantal zweefvliegsoorten: hoe meer exemplaren en soorten van zweefvliegen in het perceel, hoe groter het percentage vruchten met een goede vorm, en hoe groter daardoor het percentage vruchten in de hoogste kwaliteitsklasse.

Telers kunnen zelf veel doen om meer hommels en zweefvliegen naar hun percelen te lokken, en/of daar te houden: uit onderzoek blijkt dat het aanleggen van bloemranden langs aardbeienpercelen resulteert in meer bestuiving door deze natuurlijke helpers.